

GYERMEKJOGI KÉPVISELŐ TOVÁBBKÉPZÉS GYERMEKVÉDELMI ÉS GYÁMÜGYI IGAZGATÁS II.

Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és
Dokumentációs Központ

2015. SZEPTEMBER 25.
KÉSZÍTETTE: BURKÁNÉ DR. NAGY BEÁTA

TÁMOP 5.5.7-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat
és civil jogvédő munka fejlesztése

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

FONTOSABB JOGSZABÁLYOK I.

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről –családbafogadás új szabályai

1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

–legutóbb hatályba lépett módosításai:

- 2013. évi CCXLV. törvény
- egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról (védelembe vétel során megelőző pártfogás elrendelésének lehetősége 2015. I. 1.-től)
- 2014. évi XCIX. Törvény Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról (családi pótlék szüneteltetése és védelembe vétel, megelőző pártfogás szakmai irányítása, stb.)
- 2014 évi CI. Törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993 évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény, a sportról szóló 2004. évi I. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról (javítóintézeti ellátás szabályozása, nevelőszülők jogviszonyának változása, stb.)

FONTOSABB JOGSZABÁLYOK II

149/1997 (IX.10.) Kormányrendelet (Gyer.) a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről (Gyár)

- **Legutóbbi módosításuk: a 353/2014. (XII. 29.) Korm. Rendelet** az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról (megelőző pártfogással kapcsolatos módosítások, **24/2015 (III. 20.) Korm. Rendelet** (segélyezési rendszer átalakításával kapcsolatos módosítások) **70/2015 (III. 30.) Kormányrendelet** (a területi államigazgatási szervezetrendszer átalakításával kapcsolatos módosítások)
- **15/1998 (IV.30.) NM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjólét, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- **Legutóbbi módosításai: 6/2015. (I. 28.) EMMI rendelet** az egyes gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- **39/2015. (VIII. 28.) EMMI rendelet** egyes szociális, gyermekvédelmi és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

GYERMEKVÉDELMI GONDOSKODÁS-HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK

Ha a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges ellátás a szülő beleegyezésével nem biztosítható és ez a helyzet a gyermek fejlődését veszélyezteti, a gyámhatóság a veszélyeztetettség mértékétől függően az alábbi intézkedések valamelyikét megteszi.

- **a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,**
- **a védelembe vétel,**
- **a családbafogadás,**
- **az ideiglenes hatályú elhelyezés,**
- **a nevelésbe vétel,**
- **a nevelési felügyelet elrendelése,**
- **az utógondozás elrendelése,**
- az utógondozói ellátás elrendelése.

Ha a szülők között házassági vagy gyermek elhelyezési (szülői felügyelet rendezési) per van folyamatban és a gyermek érdekében gyermekvédelmi gondoskodás látszik indokoltnak, a bíróság haladéktalanul megkeresi a gyámhatóságot a szükséges intézkedések megtétele iránt. Ha a bíróság a gyámhatóság szülői felügyelet megszüntetési vagy gyermek elhelyezési keresetét elutasítja, a gyermekvédelmi gondoskodás más módját kell választani.

A GYERMEKVÉDELMI RENDSZER: A GYÁMHATÓSÁGOK SZERVEZETE 2015. MÁRCIUS 31.-IG

- Gyámhatósági feladatot és hatáskört látott el:
- Első fokon:
 - -a települési önkormányzat jegyzője
 - a járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal (megyei /fővárosi/ kormányhivatal járási hivatalának szakigazgatási szerve)
- Másodfokon:
 - szociális és gyámhivatal (megyei,fővárosi kormányhivatal szakigazgatási szerve)

GYÁMCHATÓSÁGOK RENDSZERE 2015. ÁPRILIS 1.-TŐL (2015. ÉVI VI. TV. AZ EGYES KÖZIGAZGATÁSI TÁRGYÚ TÖRVÉNYEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL)

- Jegyző gyermekvédelmi hatásköre változatlan: hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, környezettanulmány készítése, 2015. VIII. 31.-ig óvodáztatási támogatás nyújtása.
- Kormányhivatalokban: a szakigazgatási szervek megszűnése, belső integráció (egységes járási hivatal, illetve kormányhivatal);
- A hatáskör címzettje a kormányhivatal járási (kerületi) hivatalának vezetője, és a megyei, fővárosi kormányhivatalt vezető kormány megbízott.
- Első fokon a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalát nevesíti a 331/2006. Kormányrendelet gyámhivatalként. A járásokban, kerületekben Gyámügyi Osztályok vagy Hatósági Osztályok keretében látják el a gyámhatósági feladatokat. (nem önálló szervezeti egységek)
- A másodfokú hatáskört a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.

A kormányhivatalokban Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály látja el a korábbi Igazságügyi Szolgálatok, Szociális és Gyámhivatalok feladatait, ehhez egyes megyékben csatlakozik az Államkincstár területi igazgatóságától külső integrációval átkerült Lakástámogatási osztály.

HÁTRÁNYOS HELYZET

- **Gyvt. 67/A. §* (1)** Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

HÁTRÁNYOS HELYZET-FOLYTATÁS

- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
- **A jegyzői** gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával egyidejűleg, kérelemre, külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény idejével egyező időtartamra állapítja meg.

HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZET

Halmazottan hátrányos helyzetű

- *a)* az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előbbieken (Gyvt 67/A (1) bekezdés *a)*-*c)* pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- *b)* a nevelésbe vett gyermek,
- *c)* az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZET II.

- Nevelésbe vett illetve utógondozói ellátásban részesülő gyermek esetén önmagában a nevelésbe vétel illetve az utógondozó ellátás ténye megalapozza a halmozottan hátrányos helyzet fennállását, nincs szükség egyéb körülmény vizsgálatára
- A gyámhivatal hivatalból állapítja meg, a nevelésbe vételről, illetve az utógondozói ellátásról szóló határozatában (az utóbbi esetben csak akkor, ha tanulmányokat folytat az utógondozói ellátott.) Megküldi a jegyző részére, aki erről nyilvántartást vezet.

A HÁTRÁNYOS, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETET MEGÁLLAPÍTÓ HATÁROZAT FELHASZNÁLÁSA

A jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi annak a bölcsődének, nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézménynek, ahol a gyermek bölcsődei ellátásban részesül, vagy amellyel a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) óvodai, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll.

A nemzeti köznevelési tv. végrehajtásáról szóló 229/2012 (VIII.28) Korm. Rendelet szerint: A nevelési-oktatási intézmény tájékoztatást ad a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket, tanulót a nevelési-oktatási intézménnyel fennálló jogviszonyával összefüggésben megillető kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről. A nevelési-oktatási intézmény képviselője a felvételi naplóban és a törzslapon feltünteti, hogy a gyermek, a tanuló hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.

- Óvodáztatási támogatás egyik feltétele volt a halmozottan hátrányos helyzet- **ez az ellátás 2015. IX. 1.-től megszűnt**

-A Biztos Kezdet Gyermekek házak szolgáltatásait igénybe veheti a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

-A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó, Kollégiumi vagy Kollégiumi-Szakiskolai Programjában, az Útravaló Ösztöndíjprogramban, óvodai fejlesztő programban, képességbontakoztató és integrációs felkészítésben vehetnek részt.

VÉDELEMBE VÉTEL

- **Gyvt. 68. § (1)** Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.
- (2) A gyámhatóság - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá
 - a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, (2014. VII. 1-től a gyermekkorút is!)
 - b) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
 - c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.
- A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát.
- **2013. I. 1.-óta (járások kialakítása) a védelembe vétel a gyámhivatal hatásköre, arra a jegyző már nem jogosult.**

INTÉZKEDÉSEK A VÉDELEMBE VÉTEL SORÁN

- A védelembé vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen
- a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
- d) kezdemenyezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- e) intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- g) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt az (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre,
- h) kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

VÉDELEMBE VÉTEL FELÜLVIZSGÁLATA ÉS MEGSZÜNTETÉSE

- A kirendelt családgondozó a védelembé vételt elrendelő határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül a gyermekre vonatkozóan egyéni gondozási-nevelési tervet készít.
- A gyámhatóság - kérelemre bármikor, hivatalból legalább évente - felülvizsgálja a védelembé vétel indokoltságát.
- A védelembé vételt meg kell szüntetni, ha a gyermek családban történő nevelkedése védelembé vétel nélkül is biztosítható, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését vagy nevelésbe vételét rendelték el, a fiatalkorú szabadságvesztését vagy javítóintézeti nevelését tölti. Megszűnik a nagykorúvá válással, kivételesen, ha a fiatalkorú ellen büntetőeljárás van folyamatban, kérelmére a büntetőeljárás befejezéséig, de legfeljebb huszadik évének betöltéséig tart.
- A gyámhivatal haladéktalanul intézkedik, ha a védelembé vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy a védelembé vétel már két éve fennáll és a védelembé vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni. *

MEGELŐZŐ PÁRTFOGÁS

2015. I.1.-TŐL

- A gyámhatóság a bűncselekmény vagy az elzárással is sújtható szabálysértés elkövetése miatt indult védelembe vétel iránti eljárásban, vagy a már fennálló védelembe vétel mellett a nyomozó hatóságnak a bűncselekmény vagy a szabálysértési hatóságnak a szabálysértés elkövetéséről tájékoztató, a gyámhatóság felé tett jelzését követően megkeresi a pártfogó felügyelői szolgálatot környezettanulmány és a gyermek veszélyeztetettségének bűnmegelőzési szempontú kockázatértékelése (a továbbiakban: kockázatértékelés) beszerzése céljából.
- A gyámhatóság a megkereséssel egyidejűleg megküldi a pártfogó felügyelői szolgálatnak a már fennálló védelembe vétel elrendeléséről szóló határozatot és a gyermekjóléti szolgálat megelőző pártfogás elrendelésére vonatkozó javaslatát.
- A pártfogó felügyelői szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat együttműködik a környezettanulmány és a kockázatértékelés elkészítésében, beszerzésében.

MEGELŐZŐ PÁRTFOGÁS ELRENDELÉSE (2015. I. 1-TŐL)

- A gyámhatóság a pártfogó felügyelői környezettanulmány és kockázatértékelés alapján a védelembe vétellel egyidejűleg, vagy a már fennálló védelembe vétel mellett a bűnismétlés megelőzése érdekében
- a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének magas foka esetén
- elrendeli a gyermek megelőző pártfogását,
- kötelezi a gyermeket és a szülőt vagy más törvényes képviselőt a megelőző pártfogó felügyelővel való együttműködésre, a megelőző pártfogó felügyelővel az általa meghatározott időközönként történő személyes találkozásra, és
- a megállapított magatartási szabályok betartására,.
- A gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének legalább közepes foka esetén a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmének, a gyermekjóléti szolgálat javaslatának és az eset összes körülményének figyelembevételével dönt a megelőző pártfogás mellőzéséről vagy az előzőekben foglalt intézkedések alkalmazásáról.

MAGATARTÁSI SZABÁLYOK A MEGELŐZŐ PÁRTFOGÁS ESETÉN

- A magatartási szabályok kiterjedhetnek különösen annak meghatározására, hogy a megelőző pártfogás alatt álló gyermek
 - kívül tarthat kapcsolatot,
 - hol és milyen tevékenységgel töltheti a szabadidejét,
 - életvezetése szempontjából milyen változtatások indokoltak és ezek megvalósulásához milyen feladatokat kell kitűzni.
- A megelőző pártfogás keretében a gyámhatóság a pártfogó felügyelői szolgálatnál kezdeményezheti a külön jogszabályban meghatározott viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazását.

MEGELŐZŐ PÁRTFOGÁS FELÜLVIZSGÁLATA, MEGSZÜNTETÉSE

- A megelőző pártfogás mellőzése esetén a gyámhatóság a döntését fél év múlva hivatalból felülvizsgálja. Ha a felülvizsgálat során a gyámhatóság azt észleli, hogy a bűnisméltés kockázata hátrányosan megváltozott, a gyámhatóság megkeresheti a pártfogó felügyelői szolgálatot ismételt kockázatértékelés elkészítése érdekében.
- A gyámhatóság - kérelemre és a megelőző pártfogó felügyelő vagy a gyermekjóléti szolgálat javaslatára bármikor, hivatalból legalább évente - felülvizsgálja a megelőző pártfogás alatt álló gyermek védelembe vétele és megelőző pártfogása fenntartásának indokoltságát. A megelőző pártfogó felügyelő akkor javasolhatja a megelőző pártfogás megszüntetését, ha a gyermek legalább fél éve fennálló megelőző pártfogása eredményesen eltelt, célja megvalósult és a gyermek magatartása kedvező irányba változott. A megelőző pártfogás megszüntetésére a gyermek magatartásának kedvező irányú változása esetén a gyermekjóléti szolgálat is tehet javaslatot.
- A gyámhatóság haladéktalanul megteszi a szükséges intézkedést, ha a megelőző pártfogással a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése. A megelőző pártfogás nem érinti a szülő szülői felügyeleti jogát.

MEGELŐZŐ PÁRTFOGÁS MEGSZŰNÉSE, MEGSZÜNTETÉSE

- A gyámhatóság a megelőző pártfogást megszünteti
- ha a fiataalkorúval szemben pártfogó felügyelet intézkedés alkalmazására került sor,
- ha a gyermek családban történő nevelkedése védelembe vétel nélkül is biztosítható,
- a fiataalkorú szabadságvesztését vagy javítóintézeti nevelését tölti.
- megszüntetheti a megelőző pártfogó felügyelő vagy a gyermekjóléti szolgálat javaslatára (legalább fél év után, ha gyermek magatartása + irányba változott)
- Ha a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését vagy nevelésbe vételét rendelték el, megelőző pártfogás indokolt esetben a gyermek érdekében fenntartható, függetlenül a védelembe vétel megszüntetésétől. A megelőző pártfogás megszűnik a fiataalkorú nagykorúvá válásával.

A TANKÖTELEZETTSÉG MULASZTÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ RENDELKEZÉSEK CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEK ESETÉN

- Családok támogatásáról szóló 1998 évi LXXXIV. Tv. 15 § alapján:
- Ha az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett, a tanköteles, vagy a tankötelezettsége megszűnését követően nevelési-oktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek (személy) az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettségét megszegi vagy a kötelező tanórai foglalkozások tekintetében igazolatlanul mulaszt, a nevelési-oktatási intézmény vezetőjének jelzése alapján a gyámhatóság
- a) az adott nevelési évben igazolatlanul mulasztott ötödik óvodai nevelési nap, vagy az adott tanítási évben igazolatlanul mulasztott tizedik kötelező tanórai foglalkozás után felhívja a családi pótlék jogosultját a *b)* pontban meghatározott jogkövetkezményre, (levélben tájékoztatja a szülőt)
- b) az adott évben igazolatlanul mulasztott huszadik óvodai nevelési nap, vagy az adott tanítási évben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után - a jelzés beérkezésétől számított 8 napon belül - kezdeményezi a fővárosi és megyei kormányhivatalnál (Családtámogatási Főosztálynál) az ellátás szüneteltetését, és elrendeli a 16. életévét be nem töltött, védelembe vétel hatálya alatt nem álló gyermek védelembe vételét.
- .

FELÜLVIZSGÁLAT

- A gyámhatóság felülvizsgálja a családi pótlék szüneteltetésének szükségességét.
- **a) három nevelési hónapot vagy tanítási hónapot magában foglaló időszakonként, és**
- **b) - feltéve, hogy a családi pótlék szüneteltetésének kezdő időpontja vagy az utolsó felülvizsgálat óta legalább egy hónap eltelt - a nevelési év vagy tanítási év lezárását követő 15 napon belül.**
- Ha a gyámhatóság a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapítja meg, hogy a gyermek (fiatal felnőtt) a felülvizsgálattal érintett időszakban **háromnál több óvodai nevelési napot, illetve ötnél több kötelező tanórai foglalkozást** igazolatlanul
- **a) mulasztott, egyidejűleg megállapítja, hogy a családi pótlék szüneteltetése megszüntetéséhez szükséges feltétel nem áll fenn,**
- **b) nem mulasztott, kezdeményezi a fővárosi és megyei kormányhivatalnál a családi pótlék szüneteltetésének megszüntetését.**
- A gyámhatóság kezdeményezi a fővárosi és megyei kormányhivatalnál a családi pótlék szüneteltetésének megszüntetését akkor is, ha a gyermeket (fiatal felnőttet) nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy szociális intézményben helyezték el, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek (fiatal felnőtt) javítóintézetbe, büntetés-végrehajtási intézetbe került.

TANKÖTELEZETTSÉG ELMULASZTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TEENDŐK SZAKELLÁTÁSBAN ÉLŐ GYERMEK ESETÉN

- Ha a nevelési-oktatási intézmény igazgatója jelzi hogy a gyermek igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma az adott tanítási évben elérte a tízet, a gyámhivatal a nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén megküldi a jelzést a gyermekvédelmi szakszolgálat számára a gyám tájékoztatása és a gyámi tevékenység szakmai segítése, ellenőrzése érdekében.
Ugyanez az eljárás az óvodai nevelési kötelezettség megszegése esetén 2015. IX.1.-től.
- A nevelési-oktatási intézmény igazgatója a mulasztás igazolására előírt határidő lejártát követően haladéktalanul jelzi a védelembe vételi eljárás lefolytatására illetékes gyámhivatalnak, ha a gyermek (fiatal felnőtt) igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma az adott tanítási évben elérte az ötvenet. Kiskorú esetén a jelzéssel egyidejűleg a nevelési-oktatási intézmény igazgatója megküldi a gyámhivatalnak a tankötelezettség, iskolalátogatási kötelezettség nem teljesítésének okait és a tankötelezettség, iskolalátogatási kötelezettség teljesítésének előmozdítására vonatkozó javaslatát tartalmazó írásbeli véleményét.
- A gyámhivatal a jelzés beérkezését követő 8 napon belül megküldi a nevelési-oktatási intézmény jelzését és írásbeli véleményét a gyermekvédelmi szakszolgálat számára a gyám tájékoztatása és a gyámi tevékenység szakmai segítése, ellenőrzése érdekében,

MIT TEHET A SZAKSZOLGÁLAT A TANKÖTELEZETTSÉG TELJESÍTÉSE ÉRDEKÉBEN?

- Gyermekvédelmi gyám kapcsolatot tart a gyermekkel, a gondozási hely képviselőjével (nevelőszülővel) továbbá a gyermek oktatását biztosító nevelési-oktatási intézményekkel, figyelemmel kíséri a gyermek iskolai előmenetelét, magatartását.
- Kimegy a nevelőszülőhöz, gondozási helyre a probléma tisztázása érdekében, a gyermeket is meghallgatja (pl. megfelel-e az iskola a gyermek képességeinek, érdeklődési körének) Szükség szerint pszichológust, nevelési tanácsadót, pályaválasztási tanácsadót vonhat be, felzárkóztató foglalkozások igénybe vétele jöhet még szóba.
- A gyermekvédelmi gyám, vagy az egyes gyámi feladatokra gyámként kirendelt nevelőszülő a gyermek törvényes képviselőjeként eljár a gyermek iskolai beíratása, tanulói jogviszonyának, magántanulói jogállásának létesítése, megszüntetése ügyében. A gyermekvédelmi gyám szükség esetén kérelmezi a gyermek tanulási képességét érintő vizsgálatát. Iskola változtatás, magántanulói jogviszony létesítése felmerülhet.
- Ha ezt követően is fennáll a probléma: meg kell vizsgálni, hogy gondozási hely változtatásával elérhető lenne-e eredmény, ha igen, a gyermekvédelmi gyám kezdeményezi a gondozási hely megváltoztatását.

CSALÁDI PÓTLÉK TERMÉSZETBENI NYÚJTÁSA

- A gyámhatóság, ha az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének okai nem állnak fenn, de
- a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és
- a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, és
- alappal feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható,
- a védelembe vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelembe vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének 100%-a erejéig - a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb hat hónap időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelhető el. A feltételek fennállása esetén ismételten elrendelhető.

CSALÁDI PÓTLÉK TERMÉSZETBENI NYÚJTÁSA –ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

- A gyámhivatal a gyermekjóléti szolgálattól javaslatot kér a pénzfelhasználási tervre és az eseti gyám személyére.
- Tárgyalás keretében meghallgatja a gyermeket gondozó szülőt, illetve a korlátozottan cselekvőképes gyermeket, a gyermekjóléti szolgálat és szükség szerint a jelzőrendszer tagjai javaslatának figyelembevételével- gondoskodik a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási terv elkészítéséről.
- A gyámhatóság egy határozatban dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról, időtartamáról és módjáról, védelembe nem vett gyermek esetén a védelembe vétel elrendeléséről, az eseti gyám kirendeléséről, és ezzel egyidejűleg a természetben nyújtott családi pótlék fővárosi és megyei kormányhivatal részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára történő utalásáról.
- A gyámhatóság a családi pótlék természetbeni formában történő biztosítása céljából a gyermek részére - figyelemmel korára, egyéni szükségleteire és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményére - eseti gyámot rendel ki.
- eseti gyámul elsősorban a gyermek arra alkalmas más közei hozzátartozóját, az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, a védőnőt, a családsegítő szolgálat vagy a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját, az átmeneti gondozást nyújtó intézmény családgondozóját, az átmeneti gondozást nyújtó intézmény szakmai munkakörben foglalkoztatott alkalmazottját vagy a gyámhivatal - nem gyermekvédelmi, illetve gyámhatósági feladatokat ellátó - ügyintézőjét rendeli ki. A gyermekjóléti szolgálat, illetve az átmeneti gondozást nyújtó intézmény családgondozói közül lehetőség szerint olyan személyt kell eseti gyámul kirendelni, aki a védelembe vétel során nem gondozza a családot.

CSALÁDI PÓTLÉK FELHASZNÁLÁSA

- A fővárosi és megyei kormányhivatal az átutalást követően legkésőbb nyolc napon belül gondoskodik a családtámogatási folyószámlára utalt családi pótléknak az eseti gyám felé történő kifizetéséről.
- A kirendelt eseti gyám folyamatosan gondoskodik a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótléknak a gyermek szükségleteire történő felhasználásáról. A családi pótlék felhasználható különösen
- a) ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlet, a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök természetbeni biztosítására,
- b) a gyermek lakhatási feltételeinek megteremtése érdekében közüzemi díjak kifizetésére, ideértve a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből eredő törlesztőrészletet, feltéve, hogy a családnak járó más támogatásokból ezek nem fedezhetők,
- c) gyermekétkeztetés térítési díjának befizetésére,
- d) a gyermek szabadideje hasznos eltöltésére.

GARANCIÁLIS SZABÁLYOK

- . A természetben nyújtott családi pótlék nem fordítható a család számára egyéb jogcímen nyújtható szociális és gyermekvédelmi ellátások, támogatások kiváltására.
- Az eseti gyámot tevékenységéért munkadíj nem illeti meg, indokolt és számlával igazolt kiadásainak költségét azonban az őt kirendelő gyámhivatal megtéríti. A költségtérítés mértéke havonta nem haladhatja meg az adott gyermek után járó családi pótlék összegének 10%-át. A költségtérítés összege nem vonható le a családi pótlékból.
- Az eseti gyám a tárgyhónapot követő hónap 5.-ig elszámol a családi pótlék felhasználásáról
- A gyámhatóság az eseti gyám által a családi pótlék felhasználásával összefüggésben a gyermeknek vagy családjának okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel.

A CSALÁDI PÓTLÉK TERMÉSZETBENI NYÚJTÁSÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

- A gyámhivatal a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának indokoltságát felülvizsgálja hivatalból, ha
- a gyermek a másik szülő szülői felügyelete vagy gyámság alá kerül,
- a gyermekjóléti szolgálat, illetve a kirendelt eseti gyám azt kezdeményezi,
- a gyámhivatalnak hivatalos tudomása van a felülvizsgálat szükségességéről,
- a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a felülvizsgálatot a család helyzetét érintő lényeges körülmények megváltozása miatt kéri.
- (A gyámhivatal a felülvizsgálati eljárás során kikéri a családgondozó és a kirendelt eseti gyám véleményét.
- A felülvizsgálat eredményéről szóló határozatban rendelkezni kell
- a családi pótlék természetbeni formában - változatlan időtartamban és módon - történő további nyújtásáról, vagy
- a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása időtartamának, módjának, illetve az eseti gyám személyének megváltoztatásáról, vagy
- családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetéséről. ezzel egyidejűleg szükség szerint - indokolt esetben felülvizsgálat keretében - dönt a védelembe vétel fenntartásáról vagy megszüntetéséről.

A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATOK, KÖZPONTOK VÁRHATÓ SZERVEZETI VÁLTOZÁSAI 2016. JANUÁR 1.-TŐL, HATÁSA A VÉDELEMBE VÉTELI ELJÁRÁSRA

- A helyi családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat integrálása, család- és gyermekjóléti szolgálat létrehozása . Ez minden polgármesteri hivatal fenntartó települési önkormányzat, közös önkormányzat esetén a székhely önkormányzat számára kötelező, lakosságszámtól függetlenül.
- Család- és gyermekjóléti központ létrehozása minden járási székhelyen (fővárosi kerületben is), melynek feladatellátása a járás egész területére kiterjed. Védelembé vétel és megelőző pártfogás tekintetében a gyermekjóléti központ fog eljárni. Gyermekjóléti központ esetén, egyházi, nem állami szolgáltató helyett az önkormányzatoknak vissza kell venni a feladatellátást.

CSALÁDBA FOGADÁS

- A Gyvt.-ból 2014. III.15.-től az új Ptk. Családjogi Könyvébe, a szülői felügyelettel kapcsolatos rendelkezések közé kerültek a családba fogadás szabályai.
- Ptk. 4:187-188§ A szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők vagy a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával - a gyámhatóság hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll.
- A gyámhatóság a családbafogadáshoz akkor járul hozzá, ha a családba fogadó szülő személyisége és körülményei alapján alkalmas a gyermek gondozására, nevelésére, a gyámság ellátására, és e feladatok ellátását maga is vállalja.
- A családba fogadó szülőt vagy szülőket a gyámhatóság gyámul rendeli.
- A családbafogadás ideje alatt a szülő szülői felügyeleti joga szünetel.
- A szülőt megilleti a kapcsolattartás joga és a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való együttes döntési jog. Különösen indokolt esetben a gyámhatóság a szülőt feljogosíthatja a vagyonkezelés és a gyermek vagyoni ügyében a törvényes képviselő jogával.. A szülőnek tartási kötelezettsége van.

CSALÁDBAFOGADÁS FELÜLVIZSGÁLATA

- A családbafoogadás határozatlan időre szól
- Ptk 4:189 §
- A feltételeinek fennállását a gyámhatóság évente felülvizsgálja. A családbafoogadást a gyámhatóság megszünteti, ha azt a szülő vagy a családba fogadó szülő kéri, vagy ha annak fenntartása a gyermek fejlődését veszélyezteti.
- **Gyer 94. § (1) *** A családbafoogadó gyám éves jelentésének és számadásának elbírálásával egyidejűleg a gyámhivatal vizsgálja azt is, hogy a családba fogadás fenntartása a gyermek érdekében továbbra is indokolt-e. A gyermek érdekében - a feltételek fennállása esetén - a gyámhivatal kezdeményezheti a védelembe vétel elrendelését.
- (2) * Ha a felülvizsgálat eredményeképpen a gyámhivatal azt állapítja meg, hogy a családbafoogadás fenntartása ellentétes a gyermek érdekével, a gyámhivatal intézkedik a gyermek saját családjába történő visszahelyezése iránt, feltéve, hogy a családbafoogadásra okot adó körülmények már nem állnak fenn. Ellenkező esetben - az ítélőkéessége birtokában lévő gyermek véleményének figyelembevételével - a gyermekvédelmi gondoskodásnak azt a formáját rendeli el, amely a gyermek számára a legmegfelelőbb.
- (3) * Ha a családbafoogadás megszüntetését a szülő vagy a családbafoogadó gyám kéri, a gyámhivatal megszünteti a családbafoogadást. A kérelem elbírálásánál vizsgálni kell, hogy a gyermek saját családjába visszahelyezhető-e. Ellenkező esetben a gyámhivatal - az ítélőkéessége birtokában lévő gyermek véleményének figyelembevételével - a gyermekvédelmi gondoskodás más formája iránt intézkedik.

IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS INDOKAI

- A Gyvt. 72 § szerint , akkor kerülhet rá sor, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiat azonnali elhelyezése szükséges
- Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.. A Gyer. **95. §** * (1) Az ideiglenes hatályú elhelyezést, mint a gyermek érdekében történő azonnali intézkedést megalapozza
- a) a gyermek súlyos veszélyeztetettsége,
- b) a gyermek által tanúsított olyan magatartás, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat,
- c) a bíróság szülői felügyeletet megszüntető határozata, amennyiben annak hatálya a később született gyermekekre is kihat,
- d) a szülő gyermekének ismeretlen személy általi örökbefogadásához való hozzájárulása,
- e) ha a gyermek felügyelet nélkül marad.

IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS SORRENDJE

Elsősorban a gyermek nevelésére alkalmas és azt vállaló

- különélő szülőnél
- más hozzátartozónál
- más személynél, ha ez nem lehetséges
- 12. életévét be nem töltött gyermeket minden esetben a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél, kivéve, ha egészségi vagy személyiségállapota, ön- és közveszélyes magatartása ezt nem teszi lehetővé vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása,
- tizenkettedik életévét betöltött gyermek esetén vagy ha azt a gyermek egészségi vagy személyiségállapota, ön- és közveszélyes magatartása indokolja vagy ha más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása - az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt - gyermekotthonban, gyermekotthon speciális csoportjában, speciális lakásotthonban, fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában kell elhelyezni..

ELJÁRÓ HATÓSÁGOK

- Ideiglenes hatályú elhelyezésre jogosult (beutaló szerv):
- bármely járási gyámhivatal (illetékességre tekintet nélkül) **2013. I. 1.-től jegyző már nem jogosult**
- a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága.
- A gyermeknek az ideiglenes gondozási helyre viteléről a beutaló szerv gondoskodik.
- A beutaló szerv értesíti a (főszabály szerint a szülő, gyám lakóhelye szerinti) illetékes járási, fővárosi kerületi gyámhivatalt, külföldi (nem EGT állampolgár) gyermek esetén Budapest Főváros Kormányhivatala V. kerületi Gyámhivatalát.
- Az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozatot közölni kell a gyermekétől külön élő szülővel és a gondozási helyen működő gyermekjogi képviselővel.

AZ IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS JOGKÖVETKEZMÉNYEI

- A szülő, gyám gondozási nevelési joga szünetel.
- Ha a gyámhivatal a másik szülőnél, hozzátartozónál, vagy más személynél helyezi el a gyermeket, és egyidejűleg pert indít a szülői felügyelet rendezése vagy a gyermek elhelyezése iránt, a szülői felügyeleti jog szünetel, a gyermeknek gyámot kell rendelni, kivéve ha a különélő szülőnél helyezi el.
- Ha a szülő gyermekének ismeretlen személy általi örökbefogadásához járul hozzá, a 6 hetesnél fiatalabb gyermek esetén a szülő felügyeleti joga szünetel, a 6 hetesnél idősebb gyermek esetén megszűnik, a gyermeknek mindkét esetben gyermekvédelmi gyámot kell rendelni.

FELLEBBEZÉS AZ IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS ELLEN

- A beutaló szerv által hozott ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló határozat elleni fellebbezés nyolc napon belül nyújtható be, kivéve, ha az ügyészség, a bíróság vagy fellebbezés esetén a gyermekvédelmi, gyámügyi jogkörében eljáró kormányhivatal (másodfokú hatóság) döntött a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről.
- A beutaló szerv által hozott ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló határozat elleni fellebbezést a beutaló szerv székhelye szerint illetékes szociális és gyámhivatal bírálja el tizenöt napon belül.
- Ha a kormányhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezés elleni fellebbezés elbírálásának eredményeként az első fokú határozatot megsemmisíti, ezzel egyidejűleg rendelkeznie kell a gyermeknek a szülő vagy a gyám részére történő kiadásáról. Az ideiglenes hatályú elhelyezés nem semmisíthető meg, ha a gyermek a szülő vagy a gyám részére nem adható ki.
- A fellebbezési eljárásra tekintet nélkül kell felülvizsgálnia az ideiglenes hatályú elhelyezést, az illetékes járási, fővárosi kerületi gyámhivatalnak.

IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS FELÜLVIZSGÁLATA

- A gyámhatóság (illetékes gyámhivatal) – külföldi gyermek kivételével - az ideiglenes hatályú elhelyezést követően - függetlenül attól, hogy arra mely beutaló szerv intézkedése alapján kerül sor, és hogy a döntést megfellebbezték-e - annak elrendelésétől számított
- **harminc napon belül megszünteti** az ideiglenes hatályú elhelyezést, ha annak okai nem állnak fenn, vagy
- **harmincöt napon belül elrendeli a gyermek nevelésbe vételét**, valamint egyidejűleg meghatározza a gyermek gondozási helyét és dönt a 79. § (5) bekezdés b)-g) pontjai szerinti járulékos kérdésekről, vagy
- **két hónapon belül pert indít** az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartása vagy megváltoztatása mellett a **gyermekelhelyezés megváltoztatása, illetve a szülői felügyelet megszüntetése** iránt.
- A bíróság gyermekelhelyezéssel kapcsolatos döntésének perindítással történő megváltoztatására csak abban az esetben kerülhet sor, ha azok a körülmények, amelyekre a bíróság elhelyezési döntését alapította, később lényegesen megváltoztak.

IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS FELÜLVIZSGÁLATA SORÁN MEGTEHETŐ INTÉZKEDÉSEK

- Ha a gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezés alapján azt állapítja meg, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének okai nem állnak fenn, de a gyermek fejlődése a korábbi környezetében nincs biztosítva, két hónapon belül pert indít a szülő (szülők) ellen a gyermeknek a különélő másik szülőnél vagy harmadik személynél történő elhelyezése iránt. A gyámhatóság a per megindításával egyidejűleg megállapítja a szülő felügyeleti jogának szünetelését, a különélő másik szülő felügyeleti jogának feléledését, vagy azt a személyt, akinél a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, a gyermek családbafogadó gyámjául rendeli.
- Ha a gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezést követően azt állapítja meg, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének okai fennállnak, két hónapon belül pert indít a szülő ellen a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt, a perindítással egyidejűleg megállapítja a szülő felügyeleti jogának szünetelését, továbbá
- -megállapítja a különélő másik szülő szülői felügyeleti jogának feléledését, és felhívja őt e joga gyakorlására, ha a gyermeket ideiglenes hatállyal nála helyezték el,
- -a gyermek családbafogadó gyámjául rendeli azt a hozzátartozót vagy más személyt, akinél a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték,
- -gyermekvédelmi gyámot rendel, ha a gyermeket ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben helyezték el.
- Ha a szülő hozzájárult
- a) * gyermek ismeretlen személy általi örökbefogadásához, a gyámhatóság gyermekvédelmi gyámot rendel a gyermek számára és a gyermeket ideiglenesen a leendő örökbefogadó szülőnél helyezi el,
- b) * gyermekének ismert személy általi örökbefogadásához és az örökbefogadás engedélyezését a leendő örökbefogadó szülő és a gyámság alatt álló, örökbefogadandó gyermek gyámja kéri, alkalmassága esetén a gyámhatóság a leendő örökbefogadó szülőt a gyermek családbafogadó gyámjául rendeli ki és a gyermeket nála ideiglenesen elhelyezi.

KÜLFÖLDI GYERMEKEK IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉSÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA

- **Nem tekintjük e vonatkozásban külföldinek a Gyvt. 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti gyermek et** (Szabad mozgás és tartózkodás jogáról szóló tv. hatálya alá tartozó személy, azaz EGT állampolgár, illetve harmadik országbeli családtagja, ha Magyarországon bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik).
- A külföldi állampolgárságú gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését követően a Kormány által kijelölt gyámhatóság (Budapest Főv. Kormányhivatala V. Kerületi Gyámhivatala) haladéktalanul
 - a) értesíti az illetékes rendőr-főkapitányságot a gyermek esetleges további magyarországi tartózkodásának rendezése végett, és/vagy
 - b) kezdeményezi a jogsegélykérelem iránti eljárást a gyermek gyámsága, illetve örökbefogadása érdekében, vagy
 - c) értesíti az illetékes külképviseletet a gyermek állampolgársága szerinti országba történő visszajuttatása céljából.
- A V. Kerületi Gyámhivatal a külföldi állampolgárságú gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését a gyermek származási országának választását követően azonnal, illetve hivatalból fél évente felülvizsgálja, és ennek eredményeképpen dönt az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartásáról, a gondozási hely megváltoztatásáról vagy - ha azt nemzetközi szerződés vagy jogszabály nem zárja ki - az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésével egyidejűleg a gyermek gyámságáról, örökbefogadásáról.

IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS MEGSZÜNTETÉSE

- Az illetékes gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést megszünteti, ha
- megállapítja, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés feltételei nem álltak fenn, és a gyermek fejlődése korábbi környezetében - szükség esetén védelembe vétel mellett - biztosítható,
- a gyermeket nevelésbe veszi,
- a bíróság a szülői felügyelet megszüntetése, illetve a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránti perben jogerősen döntött,
- a gyermeket családba fogadják,
- a gyermeket örökbe fogadják.

IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉS ELHÚZÓDÁSÁNAK OKAI

- Külföldi állampolgárságú gyermekek esetén (gyermek ismeretlen állampolgársága, vagy a magyar joghatóság hiánya és a gyámság átkérése esetén a külképviseletek, külföldi hatóságok válaszára hónapokig, évekig várni kell)
- Szökött gyermek esetén a felülvizsgálat nehézségekbe ütközik, főként ha nevelésbe vétel várható (személyiségvizsgálat nem megoldható, így nem tudnak neki gondozási helyet javasolni, egyéni elhelyezési tervet készíteni, a megszüntetni nem lehet, mivel ha szökésben van, nyilvánvalóan fenáll még a veszélyeztetettség)
- Felülvizsgálati eljárást akadályozó tényezők (előzetes dokumentáció hiánya, gyermekjóléti szolgálattól való beszerzésének nehézségei)
- Peres eljárások elhúzódása

NEVELÉSBE VÉTEL

Az átmeneti és tartós nevelésbe vétel helyébe lépett 2014. I.1.-től.

- A nevelésbe vétel célja a gyermek otthont nyújtó ellátásának és törvényes képviselőjének biztosítása, amíg a gyermek családja képessé válik a gyermek visszafogadására, vagy családba fogadására, örökbefogadására kerülhet sor. Ha az előbbiekre nincs lehetőség, a gyermek nagykorúságáig is tarthat, ebben az esetben a nevelésbe vétel célja a törvényes képviselő és az otthont nyújtó ellátás biztosítása mellett a gyermek felkészítése az önálló életre.

- A gyámhatóság a gyermeket nevelésbe veszi, ha

- a) a gyermek számára családbafogadó gyám rendelésére nem kerülhet sor, és**

- aa) a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelemben vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható, vagy**

- ab) a szülő vagy mindkét szülő szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, vagy a megszüntetés iránt pert indított a gyámhatóság (az utóbbi 2015. I.1-től új rendelkezés)**

- ac) a szülő vagy mindkét szülő elhalálozott, vagy**

- ad) a gyermeknek más okból nincs szülői felügyeletet gyakorló szülője, (pl. mindkét szülő kiskorú)**

- b) a gyermek ideiglenes hatállyal nem helyezhető el a leendő örökbefogadó szülőnél, és**

- ba) a gyermek ismeretlen szülőktől származik, vagy**

- bb) a szülő gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és személyi adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot.**

Nevelésbe vételre nem kerülhet sor, ha a veszélyeztetettség megszüntetése és a gyermek gondozása megfelelően biztosítható a különélő másik szülőnél vagy harmadik személynél történő ideiglenes elhelyezéssel, családbafogadással, a gyermek átmeneti gondozásával, valamint fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában történő elhelyezése útján.

NEVELÉSBE VÉTELI ELJÁRÁS SZAKASZAI

- **1. szakasz:** a gyermek nevelésbe vétele, ideiglenes gondozási helyének kijelölése, gyermekvédelmi gyám kirendelése, hivatalból döntés a kapcsolattartásról (nemleges is), 3 év alatti gy. különleges szükségletének megállapítása, ill. ha gyermek örökbefogadható, ennek megállapítása. Rendelkezés a gyermek gondozási helyre viteléről, azonnali végrehajthatóság kimondása, szülői felügyeleti jog szünetelésének kivételesen megszűnésének megállapítása.
- Ideiglenes gondozási hely: 12 év alatti gyermeknél elsősorban nevelőszülő, 12 év felettinél is lehetőség szerint nevelőszülő, ennek hiányában gyermekotthon, vagy szociális intézmény
- **2. szakasz:** a gyermek (hosszabb távú) gondozási helyének meghatározása, és a járulékos kérdések eldöntése. A két szakaszt egybe kell vonni, ha a gyermek ideiglenes hatállyal már a szakellátásban van elhelyezve, vagy ha a nevelésbe vételi eljárásban megoldható a gyermek vizsgálata. Ha a két szakaszt nem lehet egy eljárásban lefolytatni, vagy ideiglenes hatállyal elhelyezték, a nevelésbe vételtől (ideiglenes hatályú elhelyezéstől) számított 35 napon belül dönt a gyámhivatal.
- A két szakaszos megoldással kívánja a jogalkotó elkerülni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést a nevelésbe vétel előkészítésére használják.

GONDOZÁSI HELY KIJELÖLÉSE

- A gyermek személyiségvizsgálata, ellátási szükségletének meghatározása alapján történik, a megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottság szakvéleménye, (beilleszkedési, magatartási, tanulási zavar esetén a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság ill. nevelési tanácsadó véleménye) és a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési javaslata és egyéni elhelyezési terve, valamint az elhelyezés Gyvt. Szerinti szempontjai alapján. A gyámhivatal tárgyalást tart (nincs külön elhelyezési értekezlet.) A tárgyalásra meg kell hívni a gyermekjogi képviselőt, aki speciális szükségletű gyermek esetén, (2014. VII. 1.-től kettős szükségletű gyermek esetén is) részt vesz, egyébként részt vehet a tárgyaláson.
- 12 év alatti gyermek gyermeket –kivéve, ha tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, a testvéreket nem lehet együttesen a befogadó szülőnél elhelyezni vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása- nevelőszülőnél kell elhelyezni, 12 éven felüli gyermeket elsősorban nevelőszülőnél, ha ez nem lehetséges, illetve a gyermek egészségi vagy személyiségállapota indokolja - gyermekotthonban, vagy
- fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában kell elhelyezni.

A GONDOZÁSI HELY MEGHATÁROZÁSA SORÁN FIGYELEMMEL KELL LENNI

- a gyermek életkorára, egészségi állapotára, neveltségi szintjére,
- a testvérek együttes elhelyezésére,
- a gyermek nevelésének megkívánt folyamatosságára,
- a gyermek vallási és lelkiismereti meggyőződésére,
- a gyermek korábbi lakóhelyétől és nevelési-oktatási intézményétől való távolságra,
- a rendelkezésre álló férőhelyekre.
- 2014. VII. 1.-től differenciálódott a speciális szükségletű gyermek kategóriája, és megjelent **a kettős szükségletű gyermek** fogalma (különleges és speciális ellátási szükségletű is egyidejűleg).

JÁRULÉKOS KÉRDÉSEK

- : a gyámhivatal dönt:
- -a gyermekvédelmi gyám személyéről,
- -a kapcsolattartásra jogosult szülővel vagy más hozzátartozóval való kapcsolattartásról,
- -a gyermekre vonatkozó elhelyezési javaslat és egyéni elhelyezési terv elfogadásáról vagy módosításáról,
- -a gyermek után fizetendő gondozási díjról,
- - a gyermek ellátási szükségletéről.
- A nevelésbe vételről szóló határozat fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajtható.
- A gyámhatóság akkor állapítja meg, hogy a nevelésbe vett gyermek örökbe fogadható, ha
- a) a szülő vagy mindkét szülő szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette,
- b) a szülő vagy mindkét szülő elhalálozott,
- c) a gyermek ismeretlen szülőktől származik,
- d) a szülő gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és személyi adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot és a gyermek betöltötte hathetes életkorát,
- e) a szülő hozzájárult, hogy gyermekét általa ismert személy fogadja örökbe,
- f) a gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánításáról hozott határozat jogerőre emelkedett.
- (8) A gyermeknek a gondozási helyre viteléről a gyámhatóság rendelkezése alapján a gyermek szülője, gyámja, a gyermeket gondozó más személy, a nevelőszülői hálózatot működtető, a gyermekjóléti szolgálat vagy a gyámhatóság gondoskodik.

NEVELÉSBE VÉTEL MEGVALÓSULÁSA

Az egyéni elhelyezési terv megvalósításában, a feladatok teljesítésében a gyermek gyermekvédelmi gyámja, gondozója, valamint - ha szülői felügyeleti joga nem szűnt meg - a szülője, a szülő lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálat és települési önkormányzat együttműködik.

- A gyámhatóság **a nevelésbe vett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő, illetve más hozzátartozó kapcsolatát**, a szülőnek, más hozzátartozónak a nevelőszülővel, a gyermekotthonnal, a fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonával és a gyermekvédelmi gyámmal való **együttműködését, továbbá a szülő, más hozzátartozó magatartásában, életvitelében és körülményeiben beálló változásokat** folyamatosan figyelemmel kíséri.
- Ha a nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásra jogosult szülője **neki felróhatóan, a gyermek érdekét súlyosan sértő módon nem működik együtt** a gyermekét gondozó nevelőszülővel vagy intézménnyel, **a gyermekével nem tart kapcsolatot**, továbbá magatartásán, **életvitelén, körülményein a gyermek nevelésbe vételének megszüntetése céljából nem változtat**, illetőleg, ha a szülői felügyelet megszüntetésének egyéb oka valósul meg, a gyámhatóság **pert indít a szülő ellen szülői felügyeleti jogának megszüntetése iránt**, vagy a Ptk. 4:124. §-ában foglalt feltételek fennállása esetén örökbe fogadhatóvá nyilvánítja a gyermeket.

NEVELÉSBE VETT GYERMEK GYÁMSÁGA

- Fő szabály szerint a nevelésbe vett gyermek törvényes képviselője, vagyonának kezelője a 2014. I. 1. után indult, ill. már felülvizsgált ügyekben **a gyermekvédelmi gyám**. Ezen túl figyelemmel kíséri és elősegíti a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, nevelését, valamint ellenőrzi a gyermek teljes körű ellátásának megvalósulását.
- A gyermekvédelmi gyám kezdeményezésére **a nevelőszülő egyes gyámi feladatok ellátására kirendelhető**, feltéve , hogy **nevelőszülő már legalább két éve saját háztartásában neveli a gyermeket, nincs folyamatban eljárás a nevelésbe vétel megszüntetésére, és a nevelőszülő vállalja a gyermek törvényes képviselőjének ellátását ezekben a kérdésekben.**
- Mire rendelhető ki a nevelőszülő?
- a) eljár a gyermek **személyes okmányainak beszerzése** érdekében, kéri a gyermek közgyógyellátásra való jogosultságának megállapítását és a gyermek tartózkodási engedélyének meghosszabbítását,
- b) törvényes képviselőként nyilatkozatot tesz a gyermekben végzendő **egészségügyi beavatkozásokhoz**,
- c) eljár a **gyermek iskolai beíratása, tanulói jogviszonyának, magántanulói jogállásának** létesítése, megszüntetése ügyében.

MIKOR ÖRÖKBEFOGADHATÓ A NEVELÉSBE VETT GYERMEK?

- A gyámhatóság akkor állapítja meg, hogy a nevelésbe vett gyermek örökbe fogadható, ha
 - a) a szülő vagy mindkét szülő szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette,
 - b) a szülő vagy mindkét szülő elhalálozott,
 - c) a gyermek ismeretlen szülőktől származik,
 - d) a szülő gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és személyi adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot és a gyermek betöltötte hathetes életkorát,
 - e) a szülő hozzájárult, hogy gyermekét általa ismert személy fogadja örökbe,
 - f) a gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánításáról hozott határozat jogerőre emelkedett.
- Az a)-e) pontban foglalt körülmények már a nevelésbe vételkor fennállhatnak, így annak megállapításáról a nevelésbe vételkor már dönthet.
- A felülvizsgálat során dönt a gyámhivatal a gyermek örökbefogadhatóvá nyilvánításáról, ha fennállnak a feltételek és az örökbefogadására reális esély van.
- A gyámhatóság a nevelésbe vett gyermeket **legfeljebb két évre** örökbefogadhatónak nyilvánítja, ha a szülőjének szülői felügyeleti joga nem szűnt meg és a **szülő önhibájából gyermekével egy éve nem tart rendszeres kapcsolatot** vagy **fél éven át semmilyen formában nem tart kapcsolatot**, illetve **életvitelén, körülményein nem változtat, és emiatt a nevelésbe vétel nem szüntethető meg**; vagy **lakó- és tartózkodási helyét az új lakó- és tartózkodási helyének hátrahagyása nélkül megváltoztatja, és az annak felderítésére irányuló intézkedések hat hónapon belül nem vezetnek eredményre**. Két évvel meghosszabbítható.

FELÜLVIZSGÁLAT GYAKORISÁGA

- A gyermek gondozási helyét meghatározó döntés jogerőre emelkedését követő első két évben félévente , kivéve ha a gyermek nevelésbe vétele megszüntetésének, családba fogadásának vagy örökbefogadásának előkészítése zajlik, vagy a gyermek elhelyezése, illetve a szülői felügyeleti jog megszüntetése tárgyában per van folyamatban. (Ilyenkor még reális esély van a családba való visszakerülésre.)
- a gyermek gondozási helyét meghatározó döntés jogerőre emelkedését követő harmadik évtől kezdve 9 év alatti gyermek esetén évente, 9 év feletti gyermek esetén két évente felülvizsgálja,
- oron kívül felülvizsgálja a gyermekvédelmi gyám kérelmére, vagy hivatalból, ha a gyermek szüleinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette vagy a szülők elhaláloztak, vagy a felülvizsgálatot indokoló egyéb körülmény jut a tudomására.

FELÜLVIZSGÁLAT SORÁN ÉRTÉKELENDŐ KÖRÜLMÉNYEK

- a) a gondozási hely megfelelőségét a gyermek számára,
- b) az egyéni elhelyezési tervben foglaltak teljesülését,
- c) a kapcsolattartásra jogosult szülővel, illetve más hozzátartozóval való kapcsolat alakulását, a gyermek nevelésbe vétele megszüntetéséhez szükséges feltételek változását, a szülői felügyeleti jog visszaállítása iránti perindítás szükségességét, a gyermek családbafogadásának lehetőségét, a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése iránti perindítás szükségességét,
- d) az örökbe fogadhatóvá nyilvánítás iránti eljárás, illetve a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti perindítás szükségességét,
- e) a gyermek örökbefogadásának lehetőségét, (különösen kilenc év alatti gyermek esetén)
- f) örökbe fogadható gyermek esetén - kivéve ha az már folyamatban van - az örökbefogadása érdekében a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által tett intézkedéseket.
- 9 év feletti gyermek nevelésbe vételének két évenkénti felülvizsgálata során már csak az a, b, c, pontokban foglaltakat.

GONDOZÁSI HELY MEGVÁLTOZTATÁSA

- A gyámhatóság a gyermek gondozási helyét hivatalból vagy kérelemre megváltoztatja, ha
- a) azok a körülmények, amelyekre a gondozási hely meghatározására irányuló döntését alapozta, később lényegesen megváltoztak, vagy
- b) a kijelölt gondozási hely a gyermek érdekével ellentétes, vagy
- c) a gyermekotthon telephelye vagy a nevelőszülő lakóhelye megváltozik,
- és ezért a gyermek nevelését az addigi ellátási formában már nem vagy nem megfelelő módon lehet biztosítani.
- A gyámhatóság a gondozási hely megváltoztatásáról soron kívül, fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatban dönt.
- **A gyámhatóság a gyermek gondozási helyének azonnali hatállyal történő megváltoztatásáról fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatban dönt, ha a gyermek érdekét gondozási helye súlyosan veszélyezteti,** illetve ha a gyermekvédelmi gyám a gyermeket súlyos veszélyeztetettsége miatt másik, biztonságos gondozási helyre viszi, erről a gyámhatóságot egyidejűleg értesíti, és kéri a kijelölt gondozási hely megváltoztatását.
- A gyermekvédelmi gyám felmentése vagy elmozdítása esetén a gyámhatóság egyidejűleg új gyermekvédelmi gyámot rendel. Az egyes gyámi feladatok ellátására gyámként kirendelt nevelőszülő gyámi tisztségből való felmentése vagy elmozdítása esetén valamennyi gyámi feladatot a gyermekvédelmi gyám látja el.

NEVELÉSBE VÉTEL MEGSZÜNTETÉSE

- **Megszüntetés:** A gyámhatóság - kivéve ha a szülő szülői felügyeleti jogát megszüntették vagy az megszűnt - a szülő kérelmére, vagy a szülő és a gyermekvédelmi gyám együttes kérelmére, vagy hivatalból a gyermek nevelésbe vételét megszünteti, ha annak okai már nem állnak fenn. Ha a nevelésbe vétel megszüntetését a szülő kéri, a megszüntetéssel egyidejűleg hatályát veszti a szülőnek a gyermeke általa ismeretlen személy ökbefogadásához tett jognyilatkozata.
-
- **Megszűnés** esetei:
- A gyermeket családbafogadták,
- örökbe fogadták,
- nagykorúvá vált,
- a bíróságnak a gyermekelhelyezésre vonatkozó döntését követően a gyermek a különélő másik szülőhöz vagy harmadik személyhez került.

SZEMÉLYI SZABADSÁG KORLÁTOZÁSA A SZAKELLÁTÁSBAN

- **2014. VII. 1.-től elrendelhető intézkedések** (2013 évi CCV. Tv. módosította a Gytv.-t)
- Elrendelhető speciális gyermekotthonban, speciális lakásotthonban, gyermekotthon speciális csoportjában ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy nevelésbe vett gyermek esetén.
- A személyi szabadság korlátozása kivételes, célhoz kötött (a gyermek képes legyen ismét részt venni az otthonban folyó terápiás munkában), csak az ehhez szükséges ideig tarthat.
- **Korlátozás formái:**
- **A.) Nem hagyhatja el a gyermekotthon területét**
- **B.) köteles az otthon, speciális csoport vezetője által kijelölt helyiségekben tartózkodni**
- **C.) köteles a speciális gyermekotthon biztonsági elkülönítőjében tartózkodni.**
- Ha a gyermek speciális ellátása a gyermek együttműködési problémája miatt nem kezdhető meg vagy megszakad, és ez a gyermek egészségi vagy pszichés állapotát veszélyezteti, a speciális gyermekotthon vezetője legfeljebb negyvennyolc óra időtartamra az A) vagy a B.) intézkedést rendelheti el. **Ha a gyermek egészségi vagy pszichés állapota következtében saját vagy mások életét, egészségét közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsít és ez csak teljes körű ellátásának azonnali, zárt körülmények közötti felügyeletével vagy biztonsági elkülönítéssel hárítható el**, a speciális gyermekotthon vezetője legfeljebb negyvennyolc óra időtartamra, az A) vagy B) pont szerinti intézkedés alkalmazásával, vagy legfeljebb huszonnégy óra időtartamra, a C) pont szerinti intézkedés alkalmazásával korlátozhatja a gyermek személyes szabadságát.

SZEMÉLYI SZABADSÁG KORLÁTOZÁSA -FOLYTATÁS

- Ha a gyermek egészségi vagy pszichés állapota tette szükségessé a személyes szabadság korlátozását, a gyermekotthon vezetője haladéktalanul gondoskodik a gyermek orvosi vizsgálatáról és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájárulásáról.
- A személyes szabadság korlátozásának elrendeléséről a speciális gyermekotthon vezetője haladéktalanul, de legkésőbb harminchat órán belül értesíti a gyermekvédelmi gyámot, a gyermekjogi képviselőt, a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságot és a gyámhatóságot.
- A gyermek, a gyermekvédelmi gyám vagy a gyermekjogi képviselő panasszal élhet a személyes szabadság korlátozásával szemben a speciális gyermekotthon, a speciális lakásotthon, a speciális csoporttal rendelkező gyermekotthon fenntartójánál. A gyermekvédelmi gyám és a gyermekjogi képviselő a panaszt annak megtételével egyidejűleg tájékoztatásul megküldi a gyámhatóságnak. A gyermek által tett panaszt a fenntartó a panasz beérkezését követően haladéktalanul tájékoztatásul megküldi a gyámhatóságnak.
- A panaszt a fenntartó annak beérkezését követő tizenöt napon belül kivizsgálja és ha jogosnak tartja, haladéktalanul megteszi a szükséges intézkedéseket a személyes szabadság további indokolatlan korlátozásának megelőzése érdekében.
- Ha a gyermek személyes szabadságának korlátozására négy héten belül legalább két alkalommal sor kerül, a gyámhatóság hivatalból megvizsgálja a nevelési felügyelet elrendelésének szükségességét.

NEVELÉSI FELÜGYELET SZABÁLYAI 2014. VII.1.-TŐL

- **Ha a gyermek személyes szabadságának korlátozása előreláthatólag negyvennyolc órát meghaladóan szükséges, a speciális gyermekotthon vezetője kezdeményezi a gyámhatóságnál a gyermek nevelési felügyeletének elrendelését. A gyámhatósági határozat meghozataláig elsősorban a gyermek kivizsgálására, a veszélyeztető magatartás megszüntetésére és a gyors állapotromlás megelőzésére kell törekedni.**
- A nevelési felügyelet a gyermekvédelmi gyám kérelmére is elrendelhető.
- Csak akkor rendelheti el a gyámhivatal, ha a gyermek egészségi vagy pszichés állapotának zavara következtében olyan magatartást tanúsít, amely **saját vagy mások életére, testi épségére jelentős veszélyt jelenthet vagy közvetlen és súlyos veszélyt jelent, és a veszélyhelyzet kizárólag a gyermek negyvennyolc órát meghaladó időtartamban zárt körülmények között biztosított teljes körű ellátásával, kivizsgálásával és terápiájával hárítható el.**
- A gyermeknek a **nevelési felügyelettel kapcsolatos ügyében való képvisellete** - ideértve a bírósági eljárásban való képviselést is - ellátására a gyámhivatal az eljárás megindítását követően haladéktalanul kijelöli **a gyermekjogi képviselőt**, vagy ha ő jelzi, hogy akadályoztatása miatt nem tud eljárni, a **gyermekvédelmi gyámot**.
- A gyámhivatal meghallgatja a gyermeket (állapotától függően), a törvényes képviselőjét, a gyermekjogi képviselőt, a speciális gyermekotthon vezetőjét, valamint kikéri a speciális gyermekotthon telephelye szerinti megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményét, melytől csak kivételesen térhet el. A kérelem beérkezésétől, vagy a hivatalbóli eljárás megindításától számított 8 napon belül határozattal dönt a gyámhivatal.

NEVELÉSI FELÜGYELET 2014.

VII.1-TŐL- FOLYTATÁS

- A gyámhatóság a nevelési felügyelet céljának elősegítése érdekében elrendelheti, hogy a gyermek
 - **a)** a speciális gyermekotthon, a speciális lakásotthon, a speciális csoporttal rendelkező gyermekotthon **meghatározott helyiségeiben tartózkodjék,**
 - **b)** **meghatározott ideig hozzátartozóival a kapcsolattartását csak korlátozott módon gyakorolhassa, vagy**
 - **c)** a gyermekvédelmi gyám egyetértésével **meghatározott gyógykezelésnek vagy gyógyító eljárásnak vesse alá magát.**
- A nevelési felügyelet időtartama nem haladhatja meg a két hónapot.
- A gyámhivatal a nevelési felügyelet fenntartását a megyei, fővárosi szakértői bizottság szakmai véleménye alapján, továbbá a gyermek, a gyermekjogi képviselő vagy a gyermekvédelmi gyám kérelmére felülvizsgálja.
- A nevelési felügyeletet elrendelő vagy azt felülvizsgáló határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A gyámhivatal a határozatát - annak közlésétől számított három napon belül - felülvizsgálat végett a bíróságnak megküldi.
- A bíróság nemperes eljárásban, a határozat megküldésétől számított tizenöt napon belül határoz a nevelési felügyelet fenntartásáról vagy megszüntetéséről.
- A bírósági eljárásban a gyermeket a gyermekjogi képviselő képviseli. A gyermek képviseletére a gyámhatóság döntése alapján a gyermekvédelmi gyám is jogosult.
- A bírósági eljárásban hozott érdemi határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

NEVELÉSI FELÜGYELET MEGSZŰNÉSE, MEGSZÜNTETÉSE

- A nevelési felügyelet megszűnik
- -a bíróság erre irányuló döntése alapján,
- -a meghatározott idő elteltével.

- A gyámhivatal megszünteti
a gyermek , a gyermekvédelmi gyám, a speciális gyermekotthon vezetője kérelmére,
vagy hivatalból indult eljárásban, ha a nevelési felügyelet feltételei már nem állnak
fenn.
- A nevelési felügyelet megszüntetéséről a gyámhivatal nyolc napon belül határozattal
dönt.
- A nevelési felügyelet megszüntetése iránti eljárás során minden esetben ki kell kérni
a speciális gyermekotthon telephelye szerinti megyei, fővárosi gyermekvédelmi
szakértői bizottság véleményét.

UTÓGONDOZÁS

Kiskorú gyermek esetén a nevelésbe vétel megszüntetését követően - kivéve ha a gyermeket örökbe fogadták - legalább egy év időtartamra, de legfeljebb a gyermek 18. életévének betöltéséig a gyámhivatal elrendeli az utógondozást. A gyermek lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálat látja el.

- *Fiatal felnőtt esetén kérelmére*, a nevelésbe vétel megszűnését követően, legfeljebb egy év időtartamra, illetve az otthonteremtési támogatás igénylésének, felhasználásának és elszámolásának időtartamára a rendeli el a gyámhivatal az utógondozást. A nevelőszülői hálózatot működtető, a gyermekotthon, az utógondozó otthon vagy a külső férőhely működtetője látja el. A gyámhivatal elsősorban a fiatal felnőtt korábbi gondozási helyét, vagy - ha a támogatás céljának elérését elősegíti - a fiatal felnőtt választása szerinti gyermekvédelmi szakszolgálat által meghatározott otthont nyújtó ellátást biztosító intézményt jelöli ki erre a feladatra.
- Megszűnik a határozatban megjelölt időtartam elteltével, fiatal felnőtt esetén legkésőbb a fiatal felnőtt 24. életévének betöltésével, illetve az otthonteremtési támogatással való elszámolással, kivéve ha a gyámhatóság az otthonteremtési támogatást kizárólag ingatlanvásárlás céljára engedte felhasználni.
- A gyámhivatal megszünteti, ha
 - a) egyéb gyermekvédelmi intézkedést rendeltek el,
 - b) azt a fiatal felnőtt kéri, kivéve ha otthonteremtési támogatásban részesül,
 - c) a fiatal felnőtt az utógondozó intézménnyel önhibájából legalább három hónapja nem működik együtt.

UTÓGONDOZÓI ELLÁTÁS

- A gyámhatóság a gyermek vagy a fiatal felnőtt kérelmére rendeli el, a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyermekvédelmi gyám javaslatának figyelembevételével. Feltétele, hogy a gyermek, illetve a fiatal felnőtt nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg. Esetei:
- **a) létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja**, azaz a havi jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosát vagy a nagykorúvá válásának időpontjában a rendelkezésére bocsátott készpénzvagyonának értéke az öregségi nyugdíj legkisebb összegének negyvenszeresét nem haladja meg. Legfeljebb 21. életévének betöltéséig, ha speciális, vagy különleges ellátási szükségletüként vált nagykorúvá 22 éves koráig kérheti ill. jogosult. A munkaképes fiatal felnőtt köteles a munkaügyi központtal együttműködni.
- vagy
- **b) köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel** (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési **jogviszonyban áll**. A 24. életévének, ha felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, 25. életévének betöltéséig kérheti ill. jogosult rá. Ha ezen életkor előtt szűnik meg a tanulói stb. jogviszonya, akkor ezt követő 120. napon szűnik meg az utógondozói ellátás (kivéve, ha előbb betölti az életkori határt.)
- vagy
- **c) szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja**, a felvétel időpontjáig, de legkésőbb 22. életévének betöltéséig kérheti ill. jogosult rá.
- Az otthonteremtési támogatásban részesült fiatal felnőtt utógondozói ellátását a gyámhatóság akkor rendeli el, ha a fiatal felnőtt létfenntartását vagy lakhatását veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került.
- Megszünteti a gyámhivatal az utógondozói ellátást, ha
- a.) a jogosultsági feltételei már nem állnak fenn,
- b.) a nevelőszülőjével, az utógondozói ellátást nyújtó intézmény munkatársával, illetve az intézményben ellátott társával szemben elfogadhatatlan, az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást tanúsít,
- c.) a házirendet többször súlyosan megsérti,
- d.) azt kéri,
- e.) a tanulmányi vagy vizsgakötelezettségét önhibájából nem teljesíti,
- f.) az ellátás megállapításáról szóló gyámhatósági határozat közlésétől számított 15 napon belül az ellátást nem vette igénybe és ennek okáról önhibájából nem értesítette az ellátást nyújtót.

GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS BÍRÓSÁGI DÖNTÉSEK TAPASZTALATAI

- 2011-2014 közötti közigazgatási bírósági döntések tapasztalatai Budapesten
- Közigazgatási perek, nemperes eljárások kb. 10 %-a a gyermekvédelmet érintő
- (az ügyfelek többnyire nem ezekben az ügyekben, hanem kapcsolattartási, szülői felügyeleti joggal összefüggő, illetve gondnoksági ügyben fordulnak bírósághoz.)
- 11 bírósági döntés született, valamennyi keresetet /kérelmet elutasító volt.
- 7 védelembe vétellel kapcsolatos, 2 ideiglenes hatályú elhelyezést, és 2 átmeneti nevelést érintett. A védelembe vételi eljárás mögött egy kivétellel a különélő szülők közti konfliktushelyzet húzódott meg, bár nem volt minden esetben kapcsolattartási eljárás is a felek között. Az előbb említett védelembe vételi ügyeket és a két ideiglenes hatályú elhelyezési kérelmet (melyek elutasításra kerültek) a különélő szülő gyermek elhelyezési törekvése motiválta.
- Hasonlóan értelmezi a Gyt.-t mint a másodfokú gyámhivatal, következetes abban, pl. hogy a veszélyeztetettség objektív és nem szubjektív kategória, az ideiglenes elhelyezést súlyos veszélyeztetésnek kell megalapoznia, és a gyámhivatal nem azt vizsgálja, melyik szülő alkalmasabb a gyermeknevelésre.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

BURKÁNÉ DR. NAGY BEÁTA
BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA GYÁMÜGYI ÉS
IGAZSÁGÜGYI FŐOSZTÁLY
e-mail: *Burkane.Nagy.Beata@bfkh.gov.hu*

TÁMOP 5.5.7-08/1-2008-0001
Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat
és civil jogvédő munka fejlesztése

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE